

Beslut

**efter kvalitetsgranskning av skolors arbete för att
uppmärksamma och förebygga frånvaro vid Vittra
Frösunda belägen i Solna kommun med Vitraskolorna
AB som huvudman**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning vid Vittra Frösunda avseende arbetet med att uppmärksamma och förebygga frånvaro i årskurserna 4–6.

För att uppfylla granskningens syfte ska följande frågeställningar besvaras:

1. I vilken utsträckning skapar rektorns styrning förutsättningar för ett frånvaroförebyggande arbete i skolan?
2. I vilken utsträckning använder skolenhetens personal arbetssätt som möjliggör tidig upptäckt av frånvaro?

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen. Inom varje område bedöms om kvalitetskriterierna uppfylls i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja kvaliteten inom någon frågeställning anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Vittra Frösunda i följande utsträckning:

Rektorns styrning av det frånvaroförebyggande arbetet

Rektorns styrning skapar i flera delar förutsättningar för ett frånvaroförebyggande arbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Rektorn behöver utveckla det frånvaroförebyggande arbetet ytterligare genom att analysera frånvaron på övergripande nivå samt se till att lärarna har tillräcklig kunskap och kompetens för arbetet.

Personalens arbete för att tidigt uppmärksamma frånvaro

Personalen arbetar i hög utsträckning för att uppmärksamma tidiga tecken på frånvaro.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast **den 22 april 2027** redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån det identifierade utvecklingsområde. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas.

Redogörelsen skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2026:6697) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive frågeställning.

Rektorns styrning av det frånvaroförebyggande arbetet

Här bedöms hur rektorn styr och leder skolenheten för att skapa förutsättningar och strukturer för ett frånvaroförebyggande arbete. Det handlar om arbetet med att följa upp och analysera frånvarostatistik för att kunna urskilja mönster och risker att rikta det förebyggande arbetet mot. Det omfattar också att utveckla och förankra gemensamma förhållnings- och arbetssätt samt att skapa förutsättningar för samverkan mellan olika personalgrupper. I detta ingår en tydlig roll- och ansvarsfördelning i arbetet med att motverka frånvaro. Rektorns arbete med att identifiera behov av kunskap och kompetensutveckling om frånvaro samt genomföra insatser för att tillgodose dessa ingår också.

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorns styrning skapar i flera delar förutsättningar för ett frånvaroförebyggande arbete, men utvecklingsområden finns.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn, biträdande rektor, lärare, representanter för elevhälsan samt rektorns svar på skriftliga frågor och inskickade dokument.

Uppföljning och analys av frånvaro

Rektorn ser till att frånvaron regelbundet följs upp och analyseras på individnivå, men frånvaroanalys på grupp- och skolenhetsnivå är begränsad. Skolenheten har ett gemensamt digitalt system för att dagligen registrera och hantera frånvaro, vilket tillsammans med skriftliga frånvarorutiner utgör utgångspunkt vid uppföljning och analys av elevers frånvaro. Ungefär var sjätte vecka genomförs dessutom så kallade elevdragningar där rektorn, personal ur elevhälsan och hela arbetslaget

samtalar om frånvaron på elevnivå. Både ansvarspedagoger (mentorer) och ämneslärare granskar inför elevdragningarna frånvaron för sina ansvarelever, klasser och ämnen för att upptäcka frånvaromönster för enskilda elever. Vid elevdragningarna samtalar de exempelvis om varför det är en viss dag eller i ett visst ämne som eleven har frånvaro, möjliga orsaker till frånvaron och vilka insatser som har gjorts och behövs. Härtill gör rektor två gånger per år en dokumenterad sammanställning av den totala frånvaron på respektive stadium med föreslagna åtgärder för att förbättra närvaron, såsom att arbeta främjande och förebyggande, ha en bemannad lärstudio och införa hemklassrum. De sammanställningar och analyser som görs vid elevdragningar och i rektorns sammanställningar två gånger per år inbegriper dock inga sammanställningar och analyser där frånvaron jämförs exempelvis mellan årskurser, klasser, kön och ämnen för att identifiera mönster och risker för frånvaro på övergripande nivå.

Förutsättningar för ett gemensamt arbete

Rektorn ser till att det finns gemensamma arbetssätt och rutiner som tillämpas i det förebyggande frånvaroarbetet. Skolenhetens skriftliga rutiner tydliggör vem som ansvarar för insatser vid ogiltig frånvaro, giltig frånvaro samt vid fortsatt upprepad frånvaro trots insatser. Av rutinerna framgår att ansvarspedagogerna ska kontakta vårdnadshavarna för att informera om frånvaron och eftersöka vad skolan kan göra redan vid det första ogiltiga frånvarotillfället. Vid giltig frånvaro ska både ansvarspedagoger och ämneslärare se över mönster i frånvaron för de elever som de ansvarar för och undervisar, exempelvis om det är specifika dagar eller ämnen eleverna är borta ifrån. Om frånvaron upprepas, är längre eller om personalen känner oro över frånvaron, oavsett procentsats, ska ansvarspedagogen kalla elev och vårdnadshavare till möte för att ta fram en handlingsplan och boka uppföljningssamtal oavsett om det är ogiltig eller giltig frånvaro. Om frånvaron fortsätter, trots insatta åtgärder, ska ärendet anmälas till elevhälsoteamet för eventuellt beslut om frånvaroutredning och sedermera anmälan till ytterligare instanser om oron kvarstår.

Rektorn ser också till att det finns uttalade och gemensamma förhållningssätt i frånvaroarbetet. Förhållningssätten innebär att all personal ska arbeta för att skapa nära och goda relationer med eleverna och de ska även befinna sig nära eleverna i lokalerna. Detta gäller såväl skolledning, elevhälsopersonal som lärare. Ansvarspedagogerna har visserligen ett tydligt ansvar vid frånvarosamtal med elev och vårdnadshavare, men personalens gemensamma förhållningssätt innebär att det är den lämpligaste, utifrån ett relationellt perspektiv, som genomför samtalen, såsom ämneslärare, specialpedagog eller kurator, om de anser att det är det bästa.

Rektorn skapar även goda förutsättningar för samverkan i frånvaroarbetet mellan elevhälsans personal, lärare och socialpedagoger genom en tydlig mötesstruktur. Mellanstadiets personal är organiserad i ett arbetslag som möts varje vecka och vid dessa möten lyfts bland annat frågor som berör elevers frånvaro. Specialpedagog och socialpedagog ingår i arbetslaget. Socialpedagogen ingår dock inte i elevhälsan och deltar således inte regelbundet vid elevhälsomöten. Vid elevdragningarna, som är en form av klasskonferens där frånvaron är en stående punkt, deltar rektorn, elevhälsopersonal samt alla som undervisar eleverna i de klasser som tas upp.

Rektorn följer dessutom upp att frånvarorutinerna följs. Vid de utvärderingsdagar som regelbundet genomförs tillsammans med personalen följer rektorn upp rutinerna, men även vid elevhälsans möten och elevdragningarna. Rektorn tar då reda på om rutinerna tillämpas och fungerar, exempelvis om någon inte skulle ha tagit det ansvar som framgår av rutinerna.

Kunskap och kompetensutveckling

Rektorn inventerar personalens behov av kompetensutveckling i stort, men tar i begränsad omfattning reda på och ser till att personalen har tillräcklig kunskap och kompetens i arbetet med att förebygga frånvaro. Rektorn tar reda på behov av kompetensutveckling genom att lyssna in personalens behov, bland annat vid möten med arbetslagsledare och elevhälsan. Även om rektorn inte har identifierat att personalen är i behov av ökad kunskap och kompetens i frånvaroarbetet finns det lärare som uppger att de behöver mer kunskap om risker för elevfrånvaro. Det finns visserligen föreläsningar i huvudmannens digitala plattform inom området, som personalen har tillgång till, men rektorn har inte särskilt uppmanat personalen att ta del av dessa för att öka sin kompetens i frånvaroarbetet. Det finns också ett forum för kollegialt lärande där personalen med regelbundenhet möts för att utveckla undervisningens kvalitet i stort och de fokuserar nu särskilt på ledarskapet i klassrummet och att förbättra studieron, vilket rektorn menar är närvarofrämjande insatser som kan förebygga frånvaro. De har även haft visst fokus på diagnoser inom NPF (neuropsykiatriska funktionsnedsättningar) i det kollegiala lärandet utifrån att sådana svårigheter kan leda till skolfrånvaro. I övrigt har personalen inte deltagit i några andra kompetensutvecklingsinsatser med fokus på att förebygga eller motverka frånvaro.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Rektorn behöver utveckla det frånvaroförebyggande arbetet ytterligare genom att analysera frånvaron på övergripande nivå samt se till att lärarna har tillräcklig kunskap och kompetens för arbetet.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att även om rektorn har sett till att strukturer och rutiner finns för att följa upp och analysera frånvaro på individnivå saknas strukturer för att systematiskt sammanställa och jämföra frånvaro mellan exempelvis klasser, årskurser, kön och ämnen i syfte att få ytterligare kunskap om de orsaker som kan finnas i organisationen för att på ett ännu bättre sätt kunna förebygga frånvaro. Rektorn har inte heller tagit reda på om lärarna har tillräcklig kunskap och kompetens i frånvaroarbetet så att kompetensstärkande insatser kan sättas in. Lärarnas kunskap om risker och framgångsfaktorer är en viktig del i arbetet med att tidigt upptäcka och hantera frånvaro. Systematiska analyser på övergripande nivå kan också bidra till att rektorn ges ytterligare kunskaper om orsaker till frånvaron för att på ett ännu bättre sätt identifiera eventuella mönster och risker som kan ligga till grund i det frånvaroförebyggande arbetet.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn, tillsammans med personalen, tar fram strukturer och rutiner för hur elevernas frånvaro kan följas upp och analyseras systematiskt på övergripande nivå. Skolinspektionen rekommenderar även att rektorn tar reda på vilka kompetensutvecklingsbehov som finns hos personalen och ser till att de ges den kunskap och kompetens som behövs i det frånvaroförebyggande arbetet. Förslagsvis kan de underlag och den kunskap som redan finns på skolenheten, såsom dokumentation från olika möten och statistik, utgöra underlag i analyserna. Underlagen kan även användas som en källa för att stärka personalens kunskap om risker och framgångsfaktorer i frånvaroarbetet.

Personalens arbete för att tidigt uppmärksamma frånvaro

Här bedöms arbetssätten som används i det frånvaroförebyggande arbetet vid skolenheten. I detta ingår hur personalen arbetar för att uppmärksamma och hantera tidiga tecken på frånvaro. Hur samverkan faktiskt bedrivs samt om och hur gemensamma förhållnings- och arbetssätt tillämpas ingår också. Ytterligare en del är att olika perspektiv synliggörs i det praktiska arbetet med att motverka frånvaro. Det gäller både olika yrkeskategoriers perspektiv och hur elevernas perspektiv tas tillvara.

Skolinspektionen bedömer följande: Personalen arbetar i hög utsträckning för att uppmärksamma tidiga tecken på frånvaro.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn, biträdande rektor, lärare, representanter för elevhälsan och elever samt rektorns svar på skriftliga frågor och inskickade dokument.

Uppmärksamma och hantera frånvaro

Personalen uppmärksammar och hanterar på ett systematiskt sätt tidiga tecken som kan leda till problematisk frånvaro. De rutiner och arbetssätt som finns för att uppmärksamma och agera vid frånvaro är väl förankrade och tillämpas av personalen. Om en elev inte kommit till skoldagens första lektion och inte är frånvaroanmäld kontaktar någon ur personalen vårdnadshavare senast klockan nio samma dag för att ta reda på orsaken. Dessutom skickar specialpedagogen ut en mejl till ansvarapedagogerna ungefär en gång per månad med en påminnelse om att de ska se över frånvaron för de elever de ansvarar för. Lärarna söker i samband med detta efter eventuella frånvaromönster för sina elever tillsammans i arbetslaget med statistiken i det digitala frånvarosystemet som grund och agerar om de finner något som oroar dem. Lärarna tittar vid dessa tillfällen både på låg och hög frånvaroprocent samt giltig och ogiltig frånvaro för varje elev. De mönster som eftersöks kan exempelvis vara om det är en viss veckodag som frånvaron återkommer i för eleven, ett visst ämne, viss lektion på dagen, eller om eleven är frånvarande efter helger eller friluftsdagar. Ämneslärarna ser på motsvarande sätt över frånvaron i de klasser de undervisar i. Vid de efterföljande elevdragningarna tillsammans med rektorn och elevhälsopersonal dokumenterar specialpedagogen vad som är gjort kring de elever som har tagits upp vid dragningen. När anmälan om frånvaro görs till rektorn och elevhälsa för vidare utredning har personalen redan satt in insatser för att få eleverna att komma till skolan. Exempelvis har de haft möten med elev och vårdnadshavare, gjort anpassningar i lärmiljön, mött upp eleven eller låtit eleven få delar av sin undervisning i den studio som finns på mellanstadiet och som specialpedagogen ansvarar för, kopplat till vilka orsaker till frånvaron som de har identifierat.

Samverkan och olika perspektiv

Lärarna och elevhälsopersonalen samverkar både kontinuerligt och systematiskt i frånvaroarbetet. Det finns tydliga strukturer och rutiner för att belysa elevernas frånvaro ur olika professioners perspektiv både för att söka efter förklaringar och föreslå insatser för att förbättra närvaron frånvaron. Även vårdnadshavares perspektiv tas tidigt till vara för att få förståelse för vad som orsaker frånvaron och vad skolan kan göra för att

eleven ska komma till skolan. Både de regelbundna elevdragningarna och arbetslagsmötena är viktiga tillfällen för samverkan mellan elevhälsa, lärare och socialpedagog. Vid dessa möten ser de på statistiken tillsammans och de olika professionerna ger sina perspektiv på möjliga orsaker till olika elevers frånvaro, vilka insatser som kan behövas och vem som ansvarar för respektive insats för de olika eleverna. Dessutom möts elevhälsans personal regelbundet och samtalar om möjliga orsaker till elevernas frånvaro ur såväl pedagogiskt, medicinskt som psykosocialt perspektiv i syfte att fördela ansvar för insatser för att öka närvaron.

Elevernas perspektiv i frånvaroarbetet

Elevernas perspektiv tas in systematiskt i det frånvaroförebyggande arbetet. Två gånger per termin får eleverna svara på en enkät med bland annat frågor om trygghet och trivsel. Liknande frågor ställs även till eleverna i samband med utvecklingssamtal. Enkätsvaren analyseras på gruppnivå och utgör ett av underlagen i det frånvaroförebyggande arbetet. Exempelvis för att skapa trygghet och även för att förbättra studieron då de har identifierat att bristande studiero kan riskera frånvaro. Personalen arbetar här till för att ta reda på om varje elev har någon eller några i personalen som de har nära relationer med. Även om ansvarspedagogen har ett uttalat ansvar för ett antal elever kan det vara någon annan i personalen, om det är mer lämpligt, som samtalar med eleven för att ta reda på orsaker till frånvaron och vad skolan kan göra för att förbättra närvaron. Ibland är det lärarna som samtalar med eleverna för att få reda på orsaker, men de kan också be elevernas vårdnadshavare att ställa frågor till sina barn och förmedla svaren till lärarna, om det är ett bättre sätt för att få ta del av elevens perspektiv. Det förekommer också att specialpedagogen vid elevsamtal kartlägger elevens vecka genom att tillsammans med eleven färgmarkera i schemat vad som fungerar bra och mindre bra för att eleverna på ett bättre sätt ska kunna berätta vad som orsakar frånvaron och vad skolan kan göra för eleven.

Identifierat utvecklingsområde

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

På Skolinspektionens vägnar

X Sarah Vinterlycka

Beslutsfattare

Signerat av: Sarah Vinterlycka

X Kristina Svensson

Föredragande

Signerat av: Cristina Svensson

I handläggningen av ärendet har även undervisningsrådet Malin Lundquist deltagit.

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollagen (2010:800)

2 kap. 9, 10 och 25 §§

4 kap. 4 och 5 §§

7 kap. 17 och 19 a §§

Bilaga 2: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte Vittra Frösunda den 16–17 september 2026. Besöket genomfördes av undervisningsråden Kristina Svensson och Malin Lundquist. Vittra Frösunda omfattar förskoleklass och årskurserna 1–9 och leds av en rektor och en biträdande rektor. Totalt går det omkring 400 elever vid skolenheten, varav 115 elever i årskurserna 4–6. Vittraskolorna AB är huvudman för Vittra Frösunda, som är belägen i Solna kommun. [Vilka](#)

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- En intervju med rektorn och biträdande rektor
- En intervju med lärare
- En intervju med representanter för elevhälsan
- En intervju med personal med särskilt ansvar för frånvaroarbetet
- Intervjuer med elever
- Dokument som begärts in från huvudmannen
- Rektorns svar på skriftliga frågor

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.